

SEMINARAS

2016 sausio 12 d. 10:00, SRL-I 621 aud.

Stasys Girdzijauskas

*Vilniaus universiteto Kauno humanitarinio fakulteto
Informatikos katedros afilijuotasis profesorius*

Palūkanų era pasibaigė?

Palūkanų era pasibaigė, nes įprastinės palūkanos (įprastieji procentai) savo galimybes jau išsėmė. Įprastieji procentai yra ekonominio augimo teorinis pamatas, ekonomikos mokslo svarbiausioji paradigma. Pasikartojančios ekonominės nesėkmės rodo, kad atėjo laikas keisti ekonomikos teorijos paradigmą.

Ne daug kas žino, kad tie procentai, kuriuos esame įpratę naudoti, yra viso labo bendrųjų (logistinių) procentų atskirasis atvejis. Tai reiškia, kad naudojantis tik atskiruoju atveju daug problemų lieka nepastebėta, daug klausimų lieka neišspręsta. Didieji ekonominiai sukrėtimai ir yra tokios situacijos padarinys.

Tokia situacija susiformavo dėl to, kad iki šiol buvo nežinomi ir bendrieji procentai. Atskleidus bendrųjų procentų egzistavimą, buvo aptikta ir išaiškinta serija ir iki šiol nežinomų ekonominių reiškinių. Pirmiausia buvo nustatytas didėjančio produktyvumo fenomenas, pasireiškiantis kaip bendrųjų procentų augimo normos priklausomybė nuo sistemos prisotinimo laipsnio.

Rinkų prisotinimas yra sudėtingas kompleksinis reiškinys, pasireiškiantis tik esant specifinėm aplinkybėm. Jis lemia daugelį procesų, vykstančių tokio tipo (prisotinamose arba uždarose) rinkose. Didėjančio produktyvumo fenomeno veikimas stimuliuoja finansinių burbulų formavimąsi ir krizių atsiradimą.

Rinkų prisotinimas yra lydimas dar vieno paradoksalaus reiškinio – kredito spąstų, lemiančių, kad perteklinėje ekonominėje erdvėje skolinto kapitalo augimas yra pralenkiantis nuosavo kapitalo atžvilgiu. Šio fenomeno veikimas sukelia bankrotus ne tik pavieniams asmenims ar firmoms, bet ir ištisoms valstybėms.

Trečiasis fenomenas, kurį padeda atskleisti bendrieji procentai yra rinkų virsmas. Čia savaime prisitaikančios rinkos gali virsti savaime neprisitaikančiomis ir atvirkščiai. Šis fenomenas atskleidžia neoklasikinių ir neokeinsistinių teorijų suderinamumo galimybę ir net būtinumą.

Yra ir daugiau finansinių ir kitų ekonominių reiškinių, kuriuos paaiškinti įmanoma tik taikant bendrąsias (logistines) palūkanas.

Pastarojo meto įžvalgos, padarytos bendrųjų procentų pagrindu ir nuolatinė ekonominių nesėkmių grėsmė verčia neatidėliojant keisti ekonominio augimo paradigmą iš paprastųjų ar sudėtinių palūkanų į bendrąsias (logistines) palūkanas. Tačiau tai padaryti vieni ekonomistai yra nepajėgūs – būtinos suvienytos įvairių sričių specialistų pastangos. Čia ypač svarbus vaidmuo tektų matematikams.

P.S. Profesoriaus Stasio Girdzijausko pranešimas yra atsakas į vaizdo įrašė [Palūkanų era pasibaigė. Eugenijus Paliokas - YouTube](#) išsakytas mintis.

Kviečiame dalyvauti.

Seminaro sekretorius A. Bugajev